

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztők háborubau léte miatt a szerkesztésért felelős:
PURIESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szechenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy óra 1 " 20

Lemberg visszavétele

Höfer altábornagy szokásos hivatalos jelentése után újabb táviratban közli, hogy csapataink kemény harc után elfoglalták Lemberg.

Elszorul a szívünk, megáll a lélekzetünk annak az örömhírnek hallatára. Szinte hihetetlenül hangzik az egész világon végig zengő viharos kürt szava: Lemberg el-esett!

Dávid parittyája homlokon találta Góliátot és az óriás tántorogva zuhant a földre, melyet vérevel hasztalanul öntözött: nem néki ingatja fejét a nehezedő kalász, nem ő rá mosolyog a buza-virág, a pipacs, nem az ő szemére hint jótékony szendert Galícia nyáresti fuvallata. Az óriás, ki mérföldes léptekkel, idomtalan lábának ijesztő döngésével jött, meglazult inakkal nyult el a porondon. Az ántánt kíváncsi gyermekei most már fölnyithatják a bluzát és láthatják, mint hullik ki félelmetes potrohából a sok-sok fűrészpor.

Hinnünk kell mégis a csodákban? Hát nem csoda az, hogy a kisebbik, a gyengébbik legyűri a hatalmasat, a hatalmaskodót, hogy a kérelhetetlen számsorokon győz a kevesebb numerus? Csoda akkor lenne, ha egyetlen morális erők és értékek viaskodtak volna Galícia véráztatta téerein. Mi tudjuk és nekik is tudniuk kell 11 hónap kemény leckéje után, hogy az erkölcs egyetlen uniója fölér az izomeró garmadába hordott tömegével. Hogy a férfi-öntudat, az okok és célok ismerete, a nemzeti lét lelki nagyszerűsége ugy viszonylik a tudatlan sötét uniformis kolosszus belső értékéhez, mint buvárhajó a Dreadnoughthoz, melynek ormóttan testét fölhasítja a kilőtt fűrgő torpedó.

Amikor Lemberg elestét jelenti a táviró, hinnünk kell a csodákban.

Mi nemcsak a hódítást, a győzelmek szakadatlan sorozatát ünnepeleljük lemergi sikereinkben, hanem a lelket, a szárnyaló erőt, a mely katonáink legsúlyosabb, leghatásosabb fegyvere. Amit könnyelműen áldozatul dobott tömegekkel vettek el tőlünk, mi hadvezéri zsenialitással, a férfiaság legszebb és leggyönyörűbb trofeáival hódítottuk vissza. Amerre csapataink vonulnak, a felszabadított föld nehéz lélegzete szárnyal feljűk, ismert vidékek felszakadt sóhaja, szédült házak szorongó népének könnyes mosolya fogadja őket. Mi innét a magyar szív, a magyar büszkeség izenetét küldjük előre robogó katonáink után. Velük örüünk és

remegésünk, felbuzgó lelkesedésünk és simogató féltésünk, minden vágyunk és reményünk.

Az orosz bukás teljességét Lemberg visszavétele meghozta.

Nincs már miért harcolni a

muszka óriásnak, elvesztette azt, amiért milliók életét áldozta fel, amiért egész nemzeti létét dobta kockára.

Lemberg már nem az oroszé, örökké mieink marad!

Böhm-Ermolli bevonulása Lembergbe

Budapest, június 23.

Hadisajtószállásról jelentik: Lemberg lakossága valósággal leirhatatlan örömmujongással és lelkesedéssel fogadta a városba bevonuló Böhm-Ermolli hadseregét.

Orosz front lemergi áttörése máris áttörése máris érezteti hatását egész orosz arcvonalon. Azok az orosz erők, amelyek eddig Visztulától nyugatra kielcei hegyvidéken állottak, nyilván visszavonulásra készülnek már.

Olasz hadszíntér: Ellenségeskedések azokra az elszigetelt erőtlén és hiábavaló előtörési kísérletekre szorítkozik, amelyek az olaszok hadviselését eddig is jellemezték.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

Magyar honvédek dicsérete

A m. kir. 38. honvédgyalogsági hadosztály, a galíciai sikeres, nagy döntő harcokból kivette a részét. Előljáró hadseregpáncsnoksága azt jelentette a hadsereg főparancsnokságának, hogy ez a hadosztály a Stryj melletti súlyos harcokban az ellenséget Horukóig visszavetette, majd erős menetek után a Zurawno melletti harcokba bevonatván — ott az átkelést a Dnyeszteren kikényszerítette és azután a keleti parton következő rendkívül súlyos harcokban is kiválóan állta meg a helyét, ezekben a harcokban a hadosztály-tüzérség állhatatos kitartásával a legteljesebb elismerést érdemelte ki. Azt is jelenti a hadseregpáncsnokság, hogy a hadosztály e nehéz küzdelmek után nyomban ismét harora készen állott és jelenleg, anélkül, hogy hosszabb ideig pihent volna a támadók között van.

A hadseregpáncsnokság hoztette, hogy büszke arra, hogy ilyen csapatnak lehet a vezetője, amelynek haditettei a hadsereg minden részének mintaképül szolgálhatnak.

Frigyes főherceg tábornagy meghagyta a hadseregpáncsnokságnak, hogy fejezze ki a derék 38.

honvédgyalogsági parancsnokainak és csapatának a legutóbbi súlyos harcok alatt tapasztalt rendkívül vitéz magatartásáért különös köszönetét és legteljesebb elismerését.

Az oroszok katasztrófája

Kopenhága, június 23.

A galíciai orosz vereségekről a „Politiken“ vezető helyeken a következőket írja:

Lemberg eleste nemesak azt jelenti, hogy egész Galícia elveszett az oroszokra nézve, hanem mély erkölcsi benyomást tett Oroszországban. Hogy milyen következményei lesznek az oroszok galíciai vereségeinek, azt most nehéz megmondani.

Ha a központi hatalmaknak sikerül az oroszokat Galiciából kivenni, akkor ezen a nyáron már komoly orosz offenzívára számítani nem lehet, aminek természetesen a háboru menetére nyugaton is, délen is meg lesz a visszahatása. Sok függ attól, hogy az oroszokat el lehet-e látni kellő lőszerrel. Az Archangelszken át való összeköttetés nem elégséges. Csak ha a Dardanellákon való áttörés sikerülne, akkor lehetne Oroszországot a szükséges muni-cióval ellátni.

42-es mozsarak és tarackok Lembergben

Zürich, június 23.

A „Russkoje Slovo“ lemergi tudósítójától táviratot kapott, hogy a német 42-es mozsarak és a 42-es osztrák-magyar tarackok Lemberg körül rettenetes pusztításokat visznek végbe.

Emezeknek rombolásai még ir-tózatossabbak, mint amazokéi. Százötven méter kerületben élő ember nem marad, ha lecsap a 42-es mozsár vagy tarack lövedéke. 500 méternyre tőle ha nem is öl meg minden embert, de aki ilyen távolságban van vagy megbénul vagy sokáig eszméletlenül hever.

A Balkán és az entente

Román és bolgár hangulat Oroszország ellen

Két táviratunk számol be arról az eléggé nem méltányolható do-logról, hogy ugy Bulgária, mint románia Oroszország és az entente ellen fordul. Az egyik távirat a „Moldova“ cikkét hozza, amely mindenekelőtt összefoglaló képet ad és aztán a következőket írja:

Már érezni lehet, hogy az oroszok iránt való szimpátia nem emelkedik, sőt az izgatók mind kevesebb súlyal bírnak. A hagu-latváltozásra nézve érdekes felemlíteni, hogy a királyi pár a magyar-román határra Sinajába költözik nyári tartózkodásra. Ehhez járul, hogy a napokban kedvezőtlen fordulatot vettek az oroszok számára a tárgyalások, most már igazán holt pontra jutottak s most nehéz megállapítani, hogy mikor és hogyan tárgyalhatnak újra. Románia beavatkozásáért nagy területi engedményeket kért, azonkívül a dunai egyezmény megváltoztatását, Oroszország egyenesen kijelentette, hogy ilyen feltételek mellett nem tárgyalhat.

Közben Oroszország beavatkozott. A román kormány kijelentette, hogy ezek után még csak tárgyalásba sem bocsátkozik. Így Oroszország és Románia között bizonyos feszültség is keletkezett. Tapintatlan diplomáciai eljárások pedig idegenkedést váltottak ki Oroszországgal szemben. Románia most már nem enged. Sőt valószínű, hogy még Besszarába birtokát is csatolja már megtett követeléseikhez.

A bolgárok gondolkozása teljesen fedi a román véleményt. A „Kambana” írja egyik legutóbbi vezércikkében:

Az ententának szüksége van rá, de mi addig nem tárgyalhatunk vele, míg mindent meg nem kapunk, amit az álnokság elragadott tőlünk. De különben számíthat-e arra Bulgária, hogy az entente megtartja a szavát.

Most az a kérdés, hogy a mi érdekünkben lenne-e az entente győzelme? Nem, mert akkor baloldaról Itália, jobbfelől pedig Oroszország szomszédságával kell küzdenünk. A Balkán pedig a balkáni népeké.

Azért maradunk semlegesek Törökország, Ausztria-Magyarország és Németország javára, Bulgária nem felejt el, hogy Ausztria-Magyarország volt az egyetlen állam, amely a bukaresti békénél melléje állt.

A trienti várövezetben

Egy ujságíró jelenti a sajtóhadiszállásról:

A kerületi parancsnok engedélyvel meglátogattam tegnap a trienti várövezet néhány pontját. Amit ott láttam, természetesen nem közölhetem egész terjedelmében a nyilvánossággal. A novau-n belül nagyarányú élelmiszeri intézményeket találtam: majorokat, pácoló- és füstölőhelyeket, hűtőraktárakat. Trient lakosságából a birodalmi olaszok, körülbelül négyezer ember már a háború előtt hazautazott — az olasz konzul felhívására. A nemzetközi jog és a mi szempontunkból akkor még érvényes olasz szövetség megakadályozott bennünket abban, hogy a hadköteleseket visszatartsuk.

A lakosság másik része elmentek, hogy ne tegye ki magát a háborús események meglepetéseinek. Mind a négy irányban menekültek, de leginkább Tirolba. Másokat pedig internáltak. Aki ott hon marad, leginkább kézműves, kereskedő és hasonló. Gondoskodtak róla, hogy ezek több hónapi élelmiszerrel legyenek ellátva. Arulástól e megbízható elemek részéről nem kell tartani, de azért a felügyelet mégis nagyon szigorú. Így például tilos az Etschbe bármit beledobálni.

A várkerület rögtönítélő bíróságának tegnap kellett először összeülnie, még pedig egy kávé miatt. Nem itélték el. A vidék lakossága körében a Legz Nazionale kevés eredménnyel működött, bár a parasztnak nyújtott is némi gazdasági előnyt. Azok a kevesek is, akik az irredentista gondolattal foglalkoztak, rögtön elfordultak tőle, amikor az Olasz-Tirol és Olaszország egyesítésének lehetősége aktuálissá vált. A „megváltást” a gyümölcskultúra és a selyemhernyó-tenyésztés romlásával kellett volna megvásárolni. A harci terület parasztjai elhagyták falvaikat. Most megérnek a vetések, megérik a szőlő, de ki fog aratni és szüretelni?

Az olaszországi lapok azt jelentették, hogy a trienti hercegérseket, Vendricci t internáltak. Ez nem igaz. Itt él a palotájában és a maga jószántából zárkózott el a külvilágtól.

Lemberg felszabadítója

Böhm-Ermolli tábornok

Lemberg csodálatosan gyors elfoglalása s az orosz uralom alól való felszabadítása általános meglepetést keltett. Tudták ugyan, hogy diadalmas seregeink több vonalon feltartóztatlanul nyomulnak Lemberg felé, de mivel az oroszok hatalmas erődítéseket emeltek a város körül s azokat nagy sereggel tartották megszállva a közvélemény azt hitte, hogy itt kétségbeesett ellenállást fejtenek ki.

A második hadsereg élén Böhm-Ermolli tábornok Lemberg városát tegnap elfoglalta és megszállotta. Amilyen roppant lelkesedést keltett ez az újabb győzelem híre, épp olyan nagy érdeklődés központiába került a diadalmas hadsereg vezére Böhm-Ermolli tábornok, akinek nevével és fényes haditetteivel mind sűrűbben találkozunk a gorlicei front áttörése óta.

Az igazi katonai erények az ellenség előtt tűnnek ki. A hadvezéri tehetség a háború tüzeiben bontakozik ki valódi nagyságában. Az erély, a bátorság, a gyors elhatározás és még gyorsabb cselekvési képesség s a helyes taktikai érzék jellemzik az igazi hadvezért.

Az ő hadserege alkotja a Mackensen vezérezredes seregevel az összekötő kapcsolatot, vele egy vonalban nyomult föl Grodek és Lemberg alá, folyton harcolván és vitézül verekedve, számtalan foglyot és zsákmányt ejtve.

Egy fényes katonai karrier bontakozik ki Böhm-Ermolli kitűnő hadvezéri tehetségében s mindenki örömmel üdvözlöi benne a hőst, a nagyszerű katonát és kitűnő hadvezért, aki Lemberg elfoglalásával nevét halhatatlanná tette a világháború történetében.

E nagyszerű haditettével, amelyet mesés gyorsasággal, körültekintéssel s merész elszántsággal hajtott végre, legkiválóbb hadvezéreink sorába emelkedett s a most dúló háború során még sok fényes eredményt várhatunk tőle. Böhm-Ermolli neve, mint Lemberg hősi felszabadítója örökké élni fog!

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

„JUTA”

lisztes zsákok 150 fillérrért,
korpás zsákok 100 fillérrért
vesz darabonként a
Zeitler Rudolf és Tsai
gőzmalom és jéggyár részv.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Junius 24. Csüt. Róm. kath. és Protest. Ediltrud k. Görög-orosz jun. 10. Antonia Nap kel 4 óra 03 perckor, nyugszik 8 óra 00 perckor.

Időjárás. Némi hőemelkedés és elvélte eső várható. Sürgönyrog-nózis: Enyhébb, elvélte csapadék. Déli hőmérséklet 19.6 fok C.

Ujságot olvasni

most gyönyörűség. Legnagyobb boldogság most az orosz, francia, olasz hivatalos jelentéseket olvasni a „mi” lapjainkban. Ezek megjelenésének a lehetősége jellemzi legjobban a mai harctéri helyzetet. Aztán szeretünk még olvasni az olasz király esküjairől mert nagyon poétikus, de nem ártalmas; szeretünk olvasni az orosz hadvezetőségnek arról a szegény franciáknak beadott szándékáról, hogy tervszerűen adták fel Lemberg és Galiciát, mert Moszkvában akarnak esalni minket is, mint Napoleont. Vajjon a jó franciák örülnek-e ennek az örökös szellemidézésnek, nagyon boldogok-e, ha a Joffrenál is nagyobb francia hadvezérnek, Napoleonnak a legnagyobb kudarcát hallják folyton emlegetni?

Nagyon szeretünk most olvasni, talán elővesszük újra a térképeket és gombostűket a zászlókkal, úgy mint augusztus végén Kraszniknál és Tannenbergnél... És aztán... aztán nem lesz több „szeptember”, hiába huhognak körülöttünk a vészmadarak. El kell ezeket üzni közülünk. Hagyjának bennünket nyugton, zavartalanul akarjuk élvezni a legnagyobb boldogságot, a diadalmas győzelem mámort. Részegedő akarunk lenni tőle. Lemberg volt az első pohar, ettől csak a szemünk ragyog, a szívünk dobog hevesebben. Még, még sok pohárral belőle!....

Désy Zoltán mandátuma. Marosvásárhelyről jelentik: Désy Zoltán sirjának felfedezéséről Pflanzler-Baltin hadseregparancsnok Urmánczy képviselőt is értesítette. A város törvényhatósága alapítványt létesített Désy nevére. A megüresedett marosvásárhelyi mandátumra Ugron Gábor volt főispánt jelölik.

Az aratási szabadság. Bár a honvédelmi miniszter rendelkezése szerint a legénység az aratási szabadságot személyesen, a raporton tartozik kérelmezni, a katonák hozzátartozói ezt nem veszik figyelembe, hanem valóság-gal elárasztják a földmivelésügyi és honvédelmi miniszteriumokat aratási szabadságot kérő kérvényekkel. Az említett miniszterek végre megsokallták ezt a kérvény ostromot és a városi katonai ügyosztályhoz ma érkezett rendeletükben szigorúan utasítják a hatóságot, hogy adják tudtul a lakosságnak, hogy az aratási szabadságot nem szabad kérvényt beadni a miniszteriumokba, mert azt a katonáknak személyesen kell kérniük a raporton. Akik kérvényt adnak be, azt érik el vele, hogy mire a miniszteriumból megkapják az elutasító választ,

akkorára az aratás régen elmúlik és az illető katona azzal is lekérik, hogy személyesen kérje a szabadságot. Jó lesz tehát az illetőknek ezt megjegyezni.

Az új gabonaneműek szállításának feltételei. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara a következőkre hívja fel a gabonát szállító kereskedők figyelmét. Az országban jelenleg rendelkezésre álló gabonakészleteket az 1915. évi termés forgalomba hozataláig előreláthatólag legnagyobb részben felhasználják, úgy hogy a cséplési munkálatok befejezése után az új gabona elszállítása nagyobb mérvben indul meg. Mivel pedig a Máv. fedett rakhelyeit és fedett kocsiit a háboru miatt a gabonaszállításához lehetetlen felhasználni, előreláthatólag a most következő idényben gyakran be fog állani annak a szükségére, hogy a gabona és őrlemények nyitott helyen tároltassanak és nyitott kocsin szálltassanak. Ennek előfeltétele az, hogy az áru az időjárás káros behatása ellen megvédelmeztesse, illetve kellően betakartassék. A mostani viszonyok között előrelátható, hogy a Máv. a nyitott kocsi betakarásához ponyvákat a kívánt mennyiségben rendelkezésre nem bocsáthat, tehát szükséges, hogy a szállító felek már most gondoskodjanak eszközökről, amelyek segítségével a nyitott helyen tároló és nyitott kocsin szállítandó gabonát és őrleményeket az időjárás viszontagságai ellen saját veszélyükre kellően betakarják.

Hír az orosz fogságból. Cseh András makói lakos, kitől 8 hónapja semmi értesítés sem jött s kinek halál-híret költötték, Taskendből levelet írt aggódó feleségének, melyben értesíti, hogy mint Przemyslben elfogott hadifogoly orosz fogságban van és jól érzi magát.

Hősi halál. Szabó Antal örvezető, makói lakos Klagenfurtból lebélygözött levelező lapon értesít bennünket, hogy Lengyel Ferenc, makói illetőségű 46. gyalogezred pionir-osztályához beosztott derék vitéze, hősi halált halt. A hős, ki két gyermeknek szerető atyja, este sebesült meg és reggel 3 órára meghalt. Hősi halálának fentemlített Szabó Antalton kívül Velici Elías nevű szakaszvezető is szemtanúja volt.

Nincs nélkülözhetetlen. Székesfehérvár törvényhatósági bizottsága az év május hó 31-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy az olasz háborúra való tekintettel kimondja, hogy a törvényhatóságnak nincs nélkülözhetetlen tisztviselője és mindazoknak a tisztviselőknak a felmentése iránti kérelmét, akiket eddig közérdekből kértek felmenteni, visszavonja és katonai kötelezettségek teljesítésében azokat akadályozni nem akarja. Kivételként óhajtja tekinteni a törvényhatóság a város főmérnökét, akinek jelenlétét a vízművek akadálytalan működésének biztosítása végett tartja feltétlenül szükségesnek.

A rendőrségről. Apátfalván a sertésvész megszűnt s a zár feloldatott.

A hidon közlekedők figyelmébe. A Makó-Kiszombor közötti Maros hidon a javítási munkálatokat Kiszombor felőli részen már megkezdték, minélfogva ott a kocsiözlekedés alkalmával

POÓR ENDRE

Gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer,

Ára: Vilma krém 1 korona.

Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill.

Hajfijító 1 kor.

Ezse pipaszerek (Makó) kaphatók és

mekkel lehet kifizetni.

Kiadó földek!

Nagy Mihály kiadja haszonbérbe dálon levő

4 $\frac{1}{2}$ kat. hold tanyaföldjét gabona alá. Ugyisintén a földdeáki határnál, a makói határ szomszédságában7 $\frac{1}{2}$ kat hold földjét gabona termés alá több évre haszonbérbe kiadja

Értekezni lehet Nagy Mihály-nál Zöldfa-utca 863. sz. alatt.

Ujságárusokat

felvesz e lap kiadóhivatala.

Hereföld 100 hold
kiadó Iritz Miksánál.**Állítsa meg**

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot, megtalálja benne amire szüksége van.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG”-ba.A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsöt használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappanthasználnak. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus 1-50 **Pára-pasta** 1 tubus 1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszr az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek: Rovatos iverk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!**A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek: Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfejek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatoit Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.